

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๒ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๙๒)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๒๓	๓๑.๔
หญิง	๒๖๙	๖๘.๕
รวม	๓๙๒	๑๐๐
๒. อายุ		
๒๐ – ๓๐ ปี	๖๘	๑๗.๓
๓๑ – ๔๐ ปี	๙๙	๒๕.๓
๔๑- ๕๐ ปี	๑๖๓	๓๑.๖
๕๑ ขึ้นไป	๖๒	๑๕.๘
รวม	๓๙๒	๑๐๐
๓. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	๑๕๔	๓๙.๓
มัธยมศึกษา	๑๓๐	๓๓.๒
ปริญญาตรี	๙๐	๒๓.๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๘	๔.๖
รวม	๓๙๒	๑๐๐
๔. อาชีพ		
รับจ้าง	๒๒๑	๕๖.๔
เกษตรกร	๓	๐.๘
ธุรกิจส่วนตัว	๑๔๘	๓๗.๘
รับราชการ	๒๐	๕.๑

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n = ๓๙๒)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	๓๙๒	๑๐๐
๕. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๖๐	๔๐.๘
๑๐,๐๐๐- ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๓๖	๓๔.๗
๒๐,๐๐๑ – ๓,๐๐๐๐ บาท	๔๙	๑๒.๕
สูงกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๔๗	๑๒.๐
รวม	๓๙๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน ๒๙๖ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๖ และเป็นเพศหญิงจำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๑.๔

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีจำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ และน้อยที่สุด คือมีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มีเพียงจำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓ รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๒ และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๒๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔ รองลงมา คือ ธุรกิจส่วนตัวมีจำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๘ และน้อยที่สุด คือ เกษตรกร จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทมีจำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗ และน้อยที่สุด คือผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล โดยแสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวม

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล	๓.๘๗	๐.๕๘๗	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	๓.๗๐	๐.๕๑๑	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	๓.๔๖	๐.๔๗๕	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	๓.๑๓	๐.๕๘๕	ปานกลาง
รวม	๓.๓๖	๐.๔๗๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๓๖, S.D. = ๐.๔๗๒) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เรียงตามลำดับจากมากไป

หาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = ๓.๖๕, S.D. = ๐.๕๑๑) รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = ๓.๗๐, S.D. = ๐.๕๑๑) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X}$ = ๓.๔๖, S.D. = ๐.๔๗๕) และด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = ๓.๑๓, S.D. = ๐.๕๘๕)

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.เมตตาทายกรรม: ท่านปรารถนาให้มีการกำหนดนโยบายในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนจึงเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง	๓.๗๔	๐.๕๓๐	มาก
๒ เมตตาวีกรรม: ท่านมีส่วนร่วมในการแนะนำในข้อปฏิบัติเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมในอบต.เพ	๓.๕๙	๐.๗๖๕	มาก
๓.เมตตามโนกรรม: ท่านปรารถนาให้ทะเลมีความสวยงามตามธรรมชาติจึงมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทะเล	๓.๖๐	๐.๖๙๔	มาก
๔. เมตตาสาธารณโภคี: ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลาเอนกประสงค์ เป็นต้น	๓.๗๑	๐.๗๑๑	มาก
๕.เมตตาสีลสามัญญตา: ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด	๓.๘๓	๐.๗๖๕	มาก
๖. เมตตาทิฎฐิสามัญญตา: ท่านมีอุดมการณ์ และยึดมั่นต่อหลักการในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของ อบต. เพ.	๓.๗๔	๐.๘๖๘	มาก
รวม	๓.๗๐	๐.๗๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๐ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้ง ๔ ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เมตตาสีลสามัญญตา: ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}$ = ๓.๘๓, S.D. = ๐.๗๖๕) รองลงมาคือ เมตตากายกรรม: ท่านปรารถนาให้มีการกำหนดนโยบายในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนจึงเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ($\bar{X}$ = ๓.๗๔, S.D. = ๐.๕๓๐) และน้อยที่สุด คือ เมตตาวจีกรรม: ท่านมีส่วนร่วมในการแนะนำในข้อปฏิบัติเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมในอบต.เพ ($\bar{X}$ = ๓.๕๙, S.D. = ๐.๗๖๕)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินงาน

(n= ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.เมตตากายกรรม: มีส่วนร่วมในการจัดทิ้งขยะอย่างถูกวิธี	๓.๒๔	๑.๐๓๑	ปานกลาง.
๒.เมตตาวจีกรรม: มีส่วนร่วมในการอธิบายให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้สวยงามดังเดิม	๓.๕๔	๑.๑๖๖	มาก
๓.เมตตาเมโนกรรม: ต้องการให้ชายหาดสวยงามโดยรณรงค์ให้ทิ้งขยะ มูลฝอยในที่จัดเก็บ	๓.๑๐	๑.๑๙๕	ปานกลาง
๔.เมตตาสาธารณโภคี: มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลาเอนกประสงค์ เป็นต้น	๓.๙๑	๑.๐๓๔	มาก
๕.เมตตาสีลสามัญญตา: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ตามโครงการ/กิจกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อม	๓.๕๑	๑.๒๑๖	มาก
๖.เมตตาทิฎฐิสามัญญตา: มีส่วนร่วมชักจูง จูงใจผู้อื่นด้วยเหตุผลและผลในการปฏิบัติตามโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม	๓.๔๘	๑.๑๐๘	มาก
รวม	๓.๔๖	๑.๑๒๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.765) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมตตาสาธารณโภคี: มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภค มากที่สุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.034) รองลงมา คือ เมตตาจารีกรรม: มีส่วนร่วมในการอธิบายให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้สวยงามดั้งเดิม ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 1.166) และ น้อยที่สุดคือ เมตตาโมกกรรม: ต้องการให้ขยายหาดสวยงามโดยธรรมชาติให้ทั้งขยะ มูลฝอยในที่จัดเก็บ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.155)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

(n = 392)

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.เมตตากายกรรม: ประารถนาให้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ของอบต. เพมีส่วนร่วมในการปกป้องรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลาย	3.91	1.108	มาก
๒.เมตตาจารีกรรม: แนะนำผู้อื่นในการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบ	3.25	1.140	ปานกลาง
๓.เมตตาโมกกรรม: ประารถนาให้ทรัพยากรทางธรรมชาติของอบต.เพ. เป็นสมบัติที่ทุกคนควรหวงแหนและร่วมรักษาไว้	2.97	0.977	ปานกลาง
๔.เมตตาสาธารณโภคี: ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบของการรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเคร่งครัด เพื่อรักษาผลประโยชน์ของท่านและส่วนรวม	2.23	1.161	น้อย
๕.เมตตาศีลสามัญญตา: ร่วมดำเนินการเอาผิดต่อผู้ละเมิดกฎ ระเบียบที่วางไว้	2.78	0.978	ปานกลาง
๖.เมตตาวิภูติสามัญญตา: ร่วมรับผิดชอบต่อการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.55	1.055	มาก
รวม	3.13	1.077	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรับผลประโยชน์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๓$, S.D. = ๑.๐๗๗) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คือเมตตาทายกรรม: ปรารถนาให้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ของอบต. เขามีส่วนร่วมในการปกป้องรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ให้อุทกทำลาย มากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๙๙$, S.D. = ๑.๑๐๘) รองลงมา คือเมตตาทฤษฎีสามัญญตา: ร่วมรับผิดชอบต่อการกระทำใดๆที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = ๓.๕๕$, S.D. = ๑.๐๙๕) และ น้อยที่สุดคือเมตตาสาธารณโภคี: ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบของการรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเคร่งครัด เพื่อรักษาผลประโยชน์ของท่านและส่วนรวม ($\bar{X} = ๒.๒๓$, S.D. = ๑.๑๖๑)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการประเมินผล

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.เมตตาทายกรรม: ปรารถนาให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีในพื้นที่ได้มีการสำรวจทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่	๓.๐๑	๐.๙๘๘	ปานกลาง
๒.เมตตาตวจิกรรม: มีส่วนร่วมในการประเมินความต้องการของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมเสมอๆ	๓.๙๗	๐.๙๙๓	มาก
๓.เมตตาตามโนกรรม: มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุ ปัญหาอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อม	๔.๐๙	๑.๐๗๖	มาก
๔.เมตตาสาธารณโภคี: มีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงสาเหตุของการละเมิดกฎระเบียบที่วางไว้	๔.๐๒	๑.๑๓๑	มาก
๕.เมตตาสิลสามัญญตา: มีส่วนร่วมในการประเมินความเสมอภาคของผลประโยชน์ที่ได้รับโดยรวมของชุมชน	๔.๑๓	๑.๑๖๗	มาก
๖.เมตตาทฤษฎีสามัญญตา: ได้ร่วมตรวจสอบถึงการบังคับใช้กฎ ระเบียบอย่างเท่าเทียมกัน	๔.๐๐	๑.๒๙๘	มาก
รวม	๓.๘๗	๑.๑๐๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๗$, S.D. = ๑.๑๐๙) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมตตาสี่ลสามัญญตา: มีส่วนร่วมในการประเมินความเสมอภาคของผลประโยชน์ที่ได้รับโดยรวมของชุมชนมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๑๓$, S.D. = ๑.๑๖๗) รองลงมาคือเมตตาโมกกรรม: มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุ ปัญหา อุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = ๔.๐๙$, S.D. = ๑.๐๗๖) และ น้อยที่สุด คือเมตตากายกรรม: ปราศจากให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีในพื้นที่ได้มีการสำรวจทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ ($\bar{X} = ๓.๐๑$, S.D. = ๐.๙๘๘)

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ตามสมมติฐานที่ ๑-๕ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานที่ ๑ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ	เพศ				t-test	sig
	ชาย (๑๒๓คน)		หญิง (๒๖๙คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการตัดสินใจ	๓.๖๘	๐.๔๗๒	๓.๕๙	๐.๕๗๔	๑.๒๒๒	๐.๒๒๓
ด้านการดำเนินงาน	๓.๖๗	๐.๔๔๐	๓.๕๖	๐.๕๖๓	๑.๖๒๘	๐.๑๓๑
ด้านร่วมรับผลประโยชน์	๓.๕๒	๐.๕๐๖	๓.๕๐	๐.๗๐๘	๑.๓๔๘	๐.๗๕๑
ด้านการประเมินผล	๓.๕๘	๐.๔๕๙	๓.๔๐	๐.๕๑๖	๒.๗๘๘*	๐.๐๐๖
รวม	๓.๖๑	๐.๔๑๕	๓.๕๑	๐.๕๕๖	๑.๕๗๔	๐.๑๔๙

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ ประชาชนมีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วน

ตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ ด้านในการดำเนินงาน และด้านการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	ms	F	sig
๑.ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๘๑๘	๓	๑๓.๒๗๓	๑๘.๕๔๐**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๗๗.๗๖๗	๓๘๘	.๗๑๖		
	รวม	๓๑๗.๕๘๕	๓๙๑			
๒. ด้านการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๖๐๙	๓	๙.๒๐๓	๑๓๖.๓๔**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๑๖.๙๑๒	๓๘๘	.๖๗๕		
	รวม	๒๔๔.๕๒๑	๒๙๑			
๓. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๘๔๙	๓	๖.๙๕๐	๑๓๑.๙๘**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๔.๓๑๔	๓๘๘	.๕๒๗		
	รวม	๒๒๕.๑๖๓	๓๙๑			
๔. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๐๔๐	๓	๙.๐๑๓	๑๒.๙๕๘**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๖๙.๘๙๖	๓๘๘	.๖๙๖		
	รวม	๒๙๖.๙๓๗	๓๙๑			

รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๘.๐๐๙	๓	๙.๓๓๖	๑๗.๕๑๘**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๖.๗๙๐	๓๘๘	.๕๓๓		
	รวม					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยภาพแตกต่างกัน (Sig=0.000) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยและรายด้านของการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามอายุ และเปรียบเทียบความแตกต่างกันรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดในตารางที่ ๔.๙ - ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุโดยภาพรวม

(n = ๓๙๒)

อายุ	$\bar{x}$	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑- ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๒.๗๑	๓.๒๖	๓.๑๗	๓.๔๐
๒๐-๓๐ ปี	๒.๗๑	-	-๐.๕๕*	-๐.๕๖*	-๐.๖๙*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๒๖	-	-	๐.๐๙	-๐.๑๔
๔๑- ๕๐ ปี	๓.๑๗	-	-	-	-๐.๒๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมน้อยกว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี และ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔. ๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

(n = ๓๙๒)

อายุ	$\bar{x}$	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑- ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๒.๙๕	๓.๓๙	๓.๔๐	๓.๖๖
๒๐-๓๐ ปี	๒.๙๕	-	-๐.๔๐*	-๐.๔๕*	-๐.๗๐*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๓๙	-	-	-๐.๐๑	-๐.๒๗
๔๑- ๕๐ ปี	๓.๔๐	-	-	-	-๐.๒๖
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๖๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี มีระดับความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจน้อยกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี, และ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามอายุ

(n = ๓๙๒)

อายุ	$\bar{x}$	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑- ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๒.๖๘	๓.๒๕	๓.๑๑	๓.๒๖
๒๐-๓๐ ปี	๒.๖๖	-	-๐.๕๙*	-๐.๕๕*	-๐.๖๐*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๒๗		-	๐.๑๖	๐.๐๑
๔๑- ๕๐ ปี	๓.๑๑			-	-๐.๑๕*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๒๖			-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี มีระดับความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการ น้อยกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี, และ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

(n = ๓๙๒)

อายุ	$\bar{x}$	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑- ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๒.๗๓	๓.๒๓	๓.๒๒	๓.๕๐
๒๐-๓๐ ปี	๒.๗๓	-	-๐.๕๐*	-๐.๔๙*	-๐.๗๗*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๒๓	-	-	-๐.๐๑*	-๐.๒๗*
๔๑- ๕๐ ปี	๓.๒๒	-	-	-	-๐.๒๘*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๕๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี มีระดับความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการรับผลประโยชน์ น้อยกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี, และ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามอายุ

(n = ๓๙๒)

อายุ	$\bar{x}$	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑- ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๒.๘๕	๓.๒๙	๓.๓๐	๓.๕๖
๒๐-๓๐ ปี	๒.๘๕	-	-	-๐.๖๔*	-๐.๗๘*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๒๙	-	-	๐.๐๑	-๐.๑๔
๔๑- ๕๐ ปี	๓.๓๐	-	-	-	-๐.๒๗
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๕๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี มีระดับความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการติดตามและประเมินผลน้อยกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี, ๔๑ - ๕๐ ปี, และ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	ms	F	sig
๑.ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๒๔๔	๓	๔.๗๔๘	๘.๗๓๕	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๑๐.๙๑๙	๓๘๘	.๕๔๔		
	รวม	๒๒๕.๑๖๓	๓๙๑			
๒. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๓๑.๐๑๕	๓	๑๐.๓๓๘	๑๓.๙๙๘	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๘๖.๕๗๐	๓๘๘	.๗๓๙		
	รวม	๓๑๗.๕๘๕	๓๙๑			
๓. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๓๖.๒๐๖	๓	๑๑.๗๓๕	๑๗.๓๙๗**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๖๑.๗๓๑	๓๘๘	.๖๗๕		
	รวม	๒๙๖.๙๓๗	๓๙๑			
๔. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๒๕.๒๕๔	๓	๘๔.๑๘	๑๒.๓๕๙**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๖๔.๒๖๗	๓๘๘	.๖๘๑		
	รวม	๒๘๙.๕๒๑	๓๙๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๕๘	๓	๘.๕๒๐	๑๕.๗๙๘**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๙.๓๔๐	๓๘๘	.๕๓๙		
	รวม	๒๑๑.๘๙๘	๓๙๑			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน (Sig=0.000) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองต่างกันของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยรวม จำแนกเป็นรายด้านของการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านรับผลประโยชน์และด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามการศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดในตารางที่ ๔.๑๕ - ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวม จำแนกตามการศึกษา

(n = ๓๙๒)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๒๓	๓.๑๐	๒.๕๓	๒.๖๘
ประถมศึกษา	๓.๒๓	-	๐.๑๓	๐.๗๐*	๐.๕๕*
มัธยมศึกษา	๓.๑๐	-	-	-๐.๕๗*	๐.๔๒*
ปริญญาตรี	๒.๕๓	-	-	-	-๐.๑๕
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๖๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมมากกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษา, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี และประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมน้อยกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามการศึกษา

(n = ๓๙๒)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๒๗	๓.๒๐	๒.๘๒	๓.๐๔
ประถมศึกษา	๓.๒๗	-	๐.๐๗	๐.๔๕*	-๐.๒๓
มัธยมศึกษา	๓.๒๐	-	-	-๐.๓๘*	๐.๑๖
ปริญญาตรี	๒.๘๒	-	-	-	-๐.๒๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๐๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจมากกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษา ปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามการศึกษา

(n = ๓๙๒)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๑๘	๓.๑๓	๒.๖๒	๒.๘๖
ประถมศึกษา	๓.๑๘	-	๐.๐๕	๐.๕๗*	๐.๓๒
มัธยมศึกษา	๓.๑๓	-	-	๐.๕๒*	๐.๒๗
ปริญญาตรี	๒.๖๒	-	-	-	-๐.๒๕
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๘๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการมากกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษา ปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา

(n = ๓๙๒)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๒๑	๓.๒๒	๒.๖๑	๒.๙๐
ประถมศึกษา	๓.๒๑	-	-๐.๐๑	๐.๖๐*	๐.๓๑
มัธยมศึกษา	๓.๒๒	-	-	๐.๖๑*	๐.๓๒
ปริญญาตรี	๒.๖๑	-	-	-	-๐.๒๙
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๙๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการรับผลประโยชน์มากกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผลจำแนกตามการศึกษา

(n = ๓๙๒)

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๒๒	๓.๑๖	๒.๖๑	๒.๘๗
ประถมศึกษา	๓.๒๒	-	๐.๐๖	-๐.๕๘*	๐.๓๕
มัธยมศึกษา	๓.๑๖	-	-	๐.๕๒*	๐.๒๙
ปริญญาตรี	๒.๖๔	-	-	-	-๐.๒๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๘๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านด้านการตรวจสอบและประเมินผลมากกว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองจำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๒)

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	ms	F	sig
๑. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๔๙.๒๔๗	๔	๑๑.๘๑๒	๒๕.๖๙๓**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๗๗.๙๑๖	๓๘๗	.๔๖๐		
	รวม	๒๒๕.๑๖๓	๓๙๑			
๒. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๗๗.๕๕๑	๔	๑๙.๓๘๘	๓๕.๓๙๗**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๑๑.๙๗๐	๓๘๗	.๕๕๘		
	รวม	๒๘๘.๕๒๑	๓๙๑			
๓. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๙๒.๔๔๕	๔	๒๓.๑๑๑	๓๙.๗๒๗**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๒๕.๑๔๐	๓๘๗	.๕๘๒.		
	รวม	๓๑๗.๕๘๕	๓๙๑			
๔. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๗๓.๒๕๒	๔	๑๘.๓๑๓	๓๑.๖๘๔**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๒๓.๖๘๕	๓๘๗	.๕๗๘		
	รวม	๒๙๖.๙๓๗	๓๙๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๗๐.๙๐๓	๔	๑๗.๗๒๖	๔๑.๘๕๕**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๓.๘๙๖	๓๘๗	.๔๒๔		
	รวม	๒๓๔.๗๙๙	๓๙๑			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๐ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมแตกต่างกัน (Sig=0.000) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดย รวมและรายด้านของการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์และด้านการตรวจสอบและประเมินผล จำแนกตามอาชีพ และเปรียบเทียบความแตกต่างกัน รายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดใน ตารางที่ ๔.๒๑ - ๔.๒๕

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๒)

อาชีพ	$\bar{x}$	อาชีพ			
		รับจ้าง	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ
		๓.๓๔	๓.๐๕	๓.๖๕	๒.๙๓
รับจ้าง	๓.๓๔	-	๐.๒๙*	-๐.๓๑*	๐.๔๑*
เกษตรกร	๓.๐๕	-	-	-๐.๖๐*	๐.๑๑
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๖๕	-	-	-	๐.๗๑*
รับราชการ	๒.๙๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวมมากกว่าอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับราชการ แต่มีความคิดเห็นน้อยกว่าอาชีพธุรกิจ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวมน้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวมมากกว่าอาชีพรับราชการ

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๒)

อาชีพ	$\bar{x}$	อาชีพ			
		รับจ้าง	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ
		๓.๒๗	๓.๐๒	๓.๕๓	๒.๙๑
รับจ้าง	๓.๒๗	-	๐.๒๕*	-๐.๒๖*	๐.๓๖*
เกษตรกร	๓.๐๒	-	-	-๐.๕๑*	๐.๑๑
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๕๓	-	-	-	๐.๖๒*
รับราชการ	๒.๙๑	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ มากกว่าอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับราชการ แต่มีความคิดเห็นน้อยกว่าอาชีพธุรกิจ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการตัดสินใจ น้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๒)

อาชีพ	$\bar{x}$	อาชีพ			
		รับจ้าง	เกษตรกรรม	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ
		๓.๓๘	๓.๐๑	๓.๖๙	๓.๐๓
รับจ้าง	๓.๓๘	-	๐.๓๗*	-๐.๓๑*	๐.๓๕*
เกษตรกรรม	๓.๐๑	-	-	-๐.๖๘*	-๐.๐๑
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๖๙	-	-	-	๐.๖๗*
รับราชการ	๓.๐๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการ มากกว่าอาชีพเกษตรกรรม และอาชีพรับราชการ แต่มีความคิดเห็นน้อยกว่าอาชีพธุรกิจ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการดำเนินการ น้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการดำเนินการ มากกว่าอาชีพรับราชการ

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๒)

อาชีพ	$\bar{x}$	อาชีพ			
		รับจ้าง	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ
		๓.๓๓	๓.๐๔	๓.๖๐	๓.๘๔
รับจ้าง	๓.๓๓		๐.๓๗*	-๐.๓๑*	๐.๓๕*
เกษตรกร	๓.๐๔		-	-๐.๖๘*	-๐.๐๑
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๖๐		-	-	๐.๖๗*
รับราชการ	๒.๘๔		-		-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านร่วมรับผลประโยชน์ มากกว่าอาชีพเกษตรกร และอาชีพรับราชการ แต่มีความคิดเห็นน้อยกว่าอาชีพธุรกิจ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการร่วมรับผลประโยชน์ น้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการร่วมรับผลประโยชน์ มากกว่าอาชีพรับราชการ

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตรวจสอบ และประเมินผลจำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๙๒)

อาชีพ	$\bar{x}$	อาชีพ			
		รับจ้าง	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ
		๓.๓๗	๓.๑๑	๓.๗๖	๓.๙๕
รับจ้าง	๓.๓๗	-	๐.๒๕*	-๐.๓๙*	-๐.๕๒*
เกษตรกร	๓.๑๑	-	-	-๐.๖๕*	๐.๑๖
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๗๖	-	-	-	๐.๘๑*
รับราชการ	๒.๙๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตรวจสอบและประเมินผล มากกว่าอาชีพเกษตรกร แต่มีความคิดเห็นน้อยกว่าอาชีพธุรกิจ และอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการตรวจสอบและประเมินผล น้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว แต่มากกว่าอาชีพรับราชการ

ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการตรวจสอบและประเมินผล มากกว่าอาชีพรับราชการ

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธ	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	ms	F	sig
๑.ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	๔๓.๖๔๕	๓	๑๔.๕๔๘	๒๒.๒๘๕**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๒๒	๓๘๘	.๕๕๓		
	รวม	๒๙๖.๘๓๗	๓๙๑			
๒. ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๑๙๐	๓	๘.๗๓๐	๑๗.๐๒๔**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๙๘.๙๗๓	๓๘๘	.๕๑๓		
	รวม	๒๒๕.๑๖๓	๓๙๑			
๓. ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	๔๔.๔๑๒	๓	๑๔.๘๐๔	๑๒.๓๔๓**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๔๕.๑๐๙	๓๘๘	.๖๓๒		
	รวม	๒๘๙.๕๒๑	๓๙๑			
๔. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	๕๐.๐๘๑	๓	๑๖.๖๙๔	๒๔.๒๑๓**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๖๗.๕๐๔	๓๘๘	.๖๘๙		
	รวม	๓๑๗.๕๘๕	๓๙๑			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๔๐.๓๑๑	๓	๑๓.๔๓๗	๒๖.๘๐๖**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๔๘๘	๓๘๘	.๕๐๑		
	รวม	๒๓๔.๗๙๙	๓๙๑			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๖ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวมภาพแตกต่างกัน (Sig=0.000) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง แตกต่างกันทุกด้าน

ดังนั้น จึงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยภาพรวมและรายด้านของการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และเปรียบเทียบความแตกต่างกันรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดในตารางที่ ๔.๒๑ - ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = ๓๙๒)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{x}$	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
		๒.๓๘	๒.๙๕	๓.๓๖	๓.๒๓
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๓๘	-	-๐.๕๗*	-๐.๙๘*	-๐.๘๕*
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒.๙๕	-	-	- ๐.๔๑*	๐.๒๘
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๖	-	-	-	๐.๑๓
มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๒๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวมน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และ มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาทมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวมมากกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = ๓๙๒)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{x}$	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
		๒.๓๐	๒.๙๘	๓.๓๘	๓.๓๔
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๓๐	-	- ๐.๖๙*	- ๑.๐๙*	- ๑.๐๕*
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒.๙๘	-	-	- ๐.๔๐*	- ๐.๓๕*
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๘	-	-	-	๐.๐๕
มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการตัดสินใจน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และ มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาทมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการตัดสินใจน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และมากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการดำเนินการ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = ๓๙๒)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{x}$	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
		๒.๖๒	๓.๐๒	๓.๔๑	๓.๒๔
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๖๒	-	- ๐.๔๐*	- ๐.๗๙*	- ๐.๓๙
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๐๒	-	-	- ๐.๖๒*	- ๐.๒๒*
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๔๑	-	-	-	๐.๑๗
มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๒๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการดำเนินการน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และ มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาทมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการดำเนินการน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และมากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = ๓๙๒)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{x}$	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
		๒.๓๐	๒.๘๗	๓.๓๒	๓.๑๕
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๓๐	-	- ๐.๕๗*	- ๑.๐๒*	- ๐.๔๕*
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๘๗	-	-	- ๐.๘๕*	๐.๒๘*
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๒	-	-	-	๐.๑๗
มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๑๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการรับประโยชน์น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และ มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาทมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการรับประโยชน์น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n = ๓๙๒)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{x}$	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
		๒.๓๐	๒.๙๒	๓.๓๔	๓.๑๗
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๓๐	-	- ๐.๖๒*	- ๑.๐๔*	- ๐.๔๒*
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๙๒	-	-	- ๐.๘๗*	๐.๒๕*
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๔	-	-	-	๐.๑๗
มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๑๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านการติดตามและประเมินผลน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท และ มากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาทมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองด้านติดตามและประเมินผลน้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๒ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตาม
 แนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
 ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	๑..๕๗๔	-	๐..๐๑๔	✓	-
๒	อายุ	-	๑๗.๕๑๘	๐.๐๐๐	✓	-
๓	ระดับการศึกษา	-	๑๕.๗๙๘	๐.๐๐๐	✓	-
๔	อาชีพ		๔๑.๘๕๕	๐.๐๐๐	✓	-
๕	รายได้ต่อเดือน	-	๒๖.๘๐๖	๐.๐๐๐	✓	-

จากตารางที่ ๔.๓๒ สรุปได้ว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา /อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

ตารางที่ ๔.๓๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา /อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	การกระทำที่ขาดความยั้งคิดถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวม	๑๒
๒.	การกระทำที่ไม่เคารพในสิทธิของผู้อื่น	๙
๓.	ผลประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้องเป็นสาเหตุที่ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	๘
๔.	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้	๗
๕.	การกระทำที่เกิดจากการใช้อารมณ์ส่วนตัวมากกว่าใช้เหตุผล	๕
๖.	ไม่มีการสร้างค่านิยมร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม	๒
๗.	มีความขัดแย้งทางความคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อม	๑

จากตารางที่ ๔.๓๓ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอปัญหาและอุปสรรค คือ มี การกระทำที่ขาดความยั้งคิดถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวมมากที่สุดจำนวน ๑๒ คน การกระทำที่ไม่เคารพในสิทธิของผู้อื่น จำนวน ๙ คน ผลประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้องเป็นสาเหตุที่ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จำนวน ๘ คน ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้จำนวน ๗ คนการกระทำที่เกิดจากการใช้อารมณ์ส่วนตัวมากกว่าใช้เหตุผลจำนวน ๕ คน ไม่มีการสร้างค่านิยมร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ คน และน้อยที่สุด คือ มีความขัดแย้งทางความคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อมจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๔.๓๔ ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	สร้างความรู้ความเข้าใจในผลได้ ผลเสียในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม	๑๒
๒.	การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพในสิทธิของผู้อื่น	๗
๓.	การคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลักมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน	
๓.	ปลูกจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นและธรรมชาติ	๖
๔.	การนำหลักธรรมมาใช้ในการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม การเป็นมิตรกับธรรมชาติ	๔
๖.	สร้างค่านิยมร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม	๓
๗.	การสร้างความรู้เข้าใจซึ่งกันและกันในชุมชน	๑

จากตารางที่ ๔.๓๔ แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง คือ สร้างความรู้ความเข้าใจในผลได้ ผลเสียในการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน ๑๒ คน การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพในสิทธิของผู้อื่นจำนวน ๗ คน การคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลักมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตนจำนวน ๖ คน ปลูกจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นและธรรมชาติจำนวน ๔ คน การนำหลักธรรมมาใช้ในการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม การเป็นมิตรกับธรรมชาติจำนวน ๔ คน สร้างค่านิยมร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมจำนวน ๓ คน การสร้างความรู้เข้าใจซึ่งกันและกันในชุมชนจำนวน ๑ คน

๔.๕ สรุปผลสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ สิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองใน ๔ ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินผล ซึ่ง สรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๘ ท่าน ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปผลโดยจำแนกตาม รายด้านของการวิจัย ดังนี้

๔.๕.๑ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

ปัจจุบันการมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของพื้นที่อบต.เพ ไม่ว่าจะเป็นงานในเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การปลูกจิตสำนึกรักท้องถิ่น ความส่งเสริมการรับผิดชอบต่อสังคม ทาง อบต.นั้นได้เปิดโอกาสเต็มที่เกี่ยวกับการเสนอปัญหา ความต้องการต่างๆ แต่ในการประชาสัมพันธ์เพื่อการส่งข่าวสารนั้น ยังขาดการชัดเจน บางคนก็ไม่ได้รับรู้ข่าวสาร แต่บางคนแม้จะได้รับข่าวสารแต่ไม่ให้ความร่วมมือ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติของทุกสังคม เพราะฉะนั้น อบต.เพ จึงมีการปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเกิดความรักสามัคคีกัน เกิดเป็นพลัง โดยการจัดกิจกรรมต่างๆร่วมกัน^๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจ ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เท่าที่ควรหรือร่วมมือก็ไม่มาก จะมีมาประชุม ประชาคมก็เป็นบุคคลที่มีเป็นประจำอยู่ก่อน พอสรุปการประชุม ก็จะได้วัตถุประสงค์ที่ไม่ตรงตามความต้องการของคนส่วนใหญ่ก็เนื่องด้วยไม่ให้ความร่วมมือ แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร จากเสียงตามสายให้รับทราบก็ตาม^๒

ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆเท่าที่ควรเพราะความจำเป็นจากปัญหาทางเศรษฐกิจต้องดิ้นรนหาเลี้ยงครอบครัวซึ่งเป็นปัญหาสำคัญ การประชาสัมพันธ์ก็ยังไม่ทั่วถึง ข้อเสนอแนะ

^๑ สัมภาษณ์ นายสุทธิ สังสุวรรณ, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๒ สัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา สังสุวรรณ, ประธานประชาคมหมู่บ้าน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

คือ ควรสร้าง จิตสำนึกรักชุมชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากๆ สร้างแรงจูงใจ แรงดึงดูดในการเข้าร่วมประชุม หรือปรึกษาหารือร่วมกัน^๓

มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบถึงโครงการต่างๆในการร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่างๆ ของ อบต. และ ประชาชนจะได้ประโยชน์ที่แท้จริง อีกทั้งควรคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณีเป็นหลักสำคัญในการยึดโยงความคิดของประชาชนให้มีความเป็นเอกภาพ ร่วมมือร่วมใจกันคิดและตัดสินใจในโครงการต่างๆเพื่อให้เกิดการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี^๔

การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อบต.เพ ที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ การสอบถามถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่จะไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ และหาแนวทาง เพื่อจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำแผนต่างๆของ อบต. เพื่อให้ตรงความต้องการให้มากที่สุด^๕

อบต.เพ ควรปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนในการรักท้องถิ่น เห็นกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต้องมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การมีส่วนร่วมในการทำโครงการต่างๆในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อจะได้ร่วมกันตัดสินใจจัดทำโครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด^๖

แนวทางที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้ คือ การให้ข้อมูลที่ชัดเจนกับประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งทาง อบต.เพ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่แล้ว โดยที่แต่ละหมู่บ้านจะทำให้แผนที่จัดทำขึ้นนั้นตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด^๗

๔.๕.๒ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ

^๓ สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ชลสวัสดิ์ กำนันตำบลเพ, วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๔ สัมภาษณ์ นายพิศณุ เขมพรค์, นายกสมาคมผู้ประกอบการท่องเที่ยวเกาะเสม็ด, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูพรหมจริยานุวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเขตราสุขารมย์, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๖ สัมภาษณ์ นายสุทธิ สังสุวรรณ์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๗ สัมภาษณ์ นางสาวช่อผกา พินิจมนตรี, ผู้ช่วยหัวหน้างานอุทยานเขาแหลมหญ้า หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

การดำเนินการในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านสาธารณสุขโรคต่างๆ ของอบต.เพ จะเปิดเวที ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ในบางโครงการต้องค่อยเป็นค่อยไปเพราะงบประมาณไม่เพียงพอ ก็ต้องให้ความสำคัญกับโครงการที่ประชาชนเดือดร้อนจริงๆ ไปก่อน^๘

การดำเนินการในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ อบต.เพ ส่วนใหญ่จะบรรลุตามเป้าหมาย แต่จะมีบาง แผนงานหรือโครงการอาจจะล่าช้าไปบ้างก็เนื่องจากงบประมาณ ประชาชนก็จะมีส่วนร่วมในการดำเนินการแบบพึ่งพาตนเองเพื่อแก้ปัญหาเป็นบางกรณี เช่น การแก้ปัญหาทางระบายน้ำ การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ บางพื้นที่ใช้การเผาซึ่งต้องทาง อบต.เพ ต้องเข้าไปอธิบายถึงโทษของการเกิดมลพิษทางอากาศ และให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะอย่างถูกวิธี การสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนโดยการอธิบายให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการรักษาทรัพยากรในพื้นที่ที่มีอยู่ให้สวยงามดังเดิม^๙

เนื่องจากพื้นที่อยู่ติดชายฝั่งทะเล ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และหลากหลายกลุ่ม ซึ่งอาจมีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติได้ อบต.เพ จึงต้องรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยเป็นผู้เฝ้าระวังไม่ให้เกิดการทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่สวยงามไปได้ และยังรวมไปถึงพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่ต้องพึงระวังในการดูแลรักษาเป็นอย่างมาก จึงมีการอบรมมัคคุเทศก์ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ รับสมัครอาสาสมัครรักษาความสะอาดในพื้นที่ชายฝั่งตลอดแนว^{๑๐}

การประมงเป็นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ ดังนั้นในการประกอบอาชีพต้องมีความเฝ้าระวังสำนึกรับผิดชอบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ดี ไม่ให้เกิดการทำลายขึ้นได้ เช่น ปะการังตามแนวชายฝั่ง รวมถึงการปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม ทั้งเป็นผู้ตรวจสอบและเฝ้าระวังไม่ให้เกิดขึ้น^{๑๑}

^๘ สัมภาษณ์ นางสาวบรรทม เจริญผล, ปราชญ์ชาวบ้าน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ นายพิศณุ เขมพรค์, นายกสมาคมผู้ประกอบการท่องเที่ยวเกาะเสม็ด, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายภูซังค์ สฤณดีชัยกุล ผู้อำนวยการศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และ ชายฝั่งที่ ๑, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางสาวบรรทม เจริญผล, ปราชญ์ชาวบ้าน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

ในทางพระพุทธศาสนาสามารถนำหลักสราณียธรรมและหลักอปริหานิยธรรมมาใช้ในการมีส่วนร่วมในดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เช่น มีส่วนร่วมในการแนะนำในข้อปฏิบัติเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมใน อบต.เพ เมตตาวจิกายกรรม เช่น การมีส่วนร่วมในการแนะนำในข้อปฏิบัติเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมใน อบต.เพ หรือ เมตตามโนกรรม การปรารถนาให้น้ำทะเลมีความสวยงามตามธรรมชาติจึงมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทะเล เป็นต้น^{๑๒}

การดำเนินการสร้างเครือข่ายในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องร่วมกันดำเนินการ เพราะหน่วยงานต่างๆจะช่วยให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เช่น สภาวัฒนธรรมท้องถิ่น การท่องเที่ยวจังหวัด หรือ องค์กรชุมชนในพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชน เป็นการประสานการดำเนินงานที่เพิ่มศักยภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี^{๑๓}

๔.๕.๓ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์นั้นมิได้หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่อยู่ในรูปของเงินหรือค่าตอบแทน แต่หมายถึงผลประโยชน์ของสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ทุกคนใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น ทรัพยากรทางน้ำที่ใช้ในการอุปโภค หรือบริโภคสำหรับทุกคน ที่ทุกคนต้องเฝ้ารักษาไว้ให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน^{๑๔}

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องเฝ้าหวงแหนไว้เพราะมีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการสะสมองค์ความรู้ของพื้นที่ของบรรพชนที่เรียนรู้การดำรงชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คนสมัยก่อนมิได้นำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ในการค้าขายแลกเปลี่ยนปัจจุบัน เพียงแค่ดำรงชีพเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่มีการทำลายล้างสภาพแวดล้อมอย่างแน่นอน^{๑๕}

การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นเรื่องสำคัญ ทุกคนต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ผลประโยชน์นั้นอาจหมายถึงสิ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ดี เช่น

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูพรหมจริยานุวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเมตตราสุขารมย์, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ชลสวัสดิ์ กำนันตำบลเพ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางสาวช่อผกา พิณจมนตรี, ผู้ช่วยหัวหน้างานอุทยานเขาแหลมหญ้า หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางสาวบรรทม เจริญผล, ปราชญ์ชาวบ้าน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

หากมีการปล่อยของเสียลงทะเลแล้วไปทำลายสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในทะเล หรือเกิดสารพิษที่ปนเปื้อนในน้ำทะเลทำให้ทุกคนต้องบริโภคอาหารที่ปนเปื้อนเหล่านั้น นี่คือการร่วมรับผิดชอบต่อการกระทำเหล่านั้น^{๑๖}

ในทางพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้คุณประโยชน์มากมาย ยกตัวอย่าง เช่น การหลักพรหมวิหารธรรม หลักภavana ๔ หลักอิทธิบาทธรรม เป็นต้น หลักธรรมเหล่านี้สามารถที่จะสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมได้เป็นอย่างดี^{๑๗}

การอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ทุกคนควรคำนึงถึง ความไม่เห็นประโยชน์ต่อตนและพวกพ้องจะเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความไม่เหลื่อมล้ำในสังคม และส่งเสริมให้สังคมเกิดความสงบสุขเป็นอย่างมาก เพราะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ต้องมองให้เป็นสาธารณะประโยชน์ที่ภาครัฐที่มีความรับผิดชอบคือ อบต.เพ ต้องมีการจัดสรรที่ให้คุณประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนำเงินตราเข้าประเทศก็ต้องคำนึงถึงความรู้สึกหรือจิตวิญญาณของประชาชนในพื้นที่ด้วย ในทางตรงกันข้ามคนในพื้นที่ต้องทำความเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและร่วมกับทางภาครัฐในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและลงตัว^{๑๘}

๔.๕.๔ การมีส่วนร่วมด้านการตรวจสอบและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยจะมีคณะกรรมการที่มาจากประชาชนมาเป็นผู้ประเมินผล และติดตามการทำงานของ อบต.เพ และจากการที่ประชาชนชนเฝ้าสังเกตการณ์ เฝ้าระวังรักษาสิ่งแวดล้อมในระดับปัจเจกบุคคลโดยให้ข้อมูลต่อสาธารณะอยู่ตลอดเวลา^{๑๙}

สำหรับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ อบต. เพ นั้น อบต.ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา ตรวจสอบติดตามและประเมินผลอย่างมาก เพราะ อบต.ต้องทำงานให้โปร่งใสตามระบบราชการ ผลการประเมินก็ต้องตรงตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากเป็นความต้องการของประชาชน แต่ทั้งนี้

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ชลสวัสดิ์ กำนันตำบลเพ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูพรหมจริยานุวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเกตุราสุขารมย์, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๘} สัมภาษณ์, นายภูซังค์ สฤณีดีชัยกุล ผู้อำนวยการศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และ ชายฝั่งที่ ๑ ร่องนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา สังสุวรรณ์, ประธานประชาคมหมู่บ้าน, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

ทั้งนั้น การได้รับข้อมูลจากประชาชนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการรักษาสิ่งแวดล้อมก็เป็นผลสะท้อนการทำงานเช่นเดียวกัน^{๒๐}

การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุ ปัญหา อุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงในการดำเนินการได้เป็นอย่างดี การประเมินผลใดๆก็ตามผู้ประเมินต้องไม่ประเมินด้วยอคติใดๆก็จะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและเป็นธรรม ทุกฝ่ายสามารถนำข้อมูลนั้นไปดำเนินการแก้ไขได้อย่างถูกต้องและตรงตามข้อเท็จจริง^{๒๑}

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างหนึ่งของประชาชนคือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงสาเหตุของการละเมิดกฎระเบียบที่วางไว้ของชุมชน หรือกฎหมายบ้านเมือง เป็นวิธีการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐานที่พึงกระทำของประชาชน เพราะ กฎหมายหรือกฎระเบียบที่กำหนดไว้ย่อมมีความชอบธรรมอยู่แล้ว การเข้าร่วมตรวจสอบการดำเนินการต่างๆของประชาชนเป็นสิทธิ เสรีภาพโดยชอบธรรมและมีความเท่าเทียมในสังคมซึ่งสนองต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นรูปธรรม นำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเกิดความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน^{๒๒}

สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง มีดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจ องค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม มีการสื่อสารที่ดี จูงใจด้วยวัฒนธรรมประเพณี

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม จัดงบประมาณที่เหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึกที่ดี

๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ กระทำเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ใช้ความเท่าเทียม และความเหมาะสม

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสุทธิ สังสุวรรณ์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

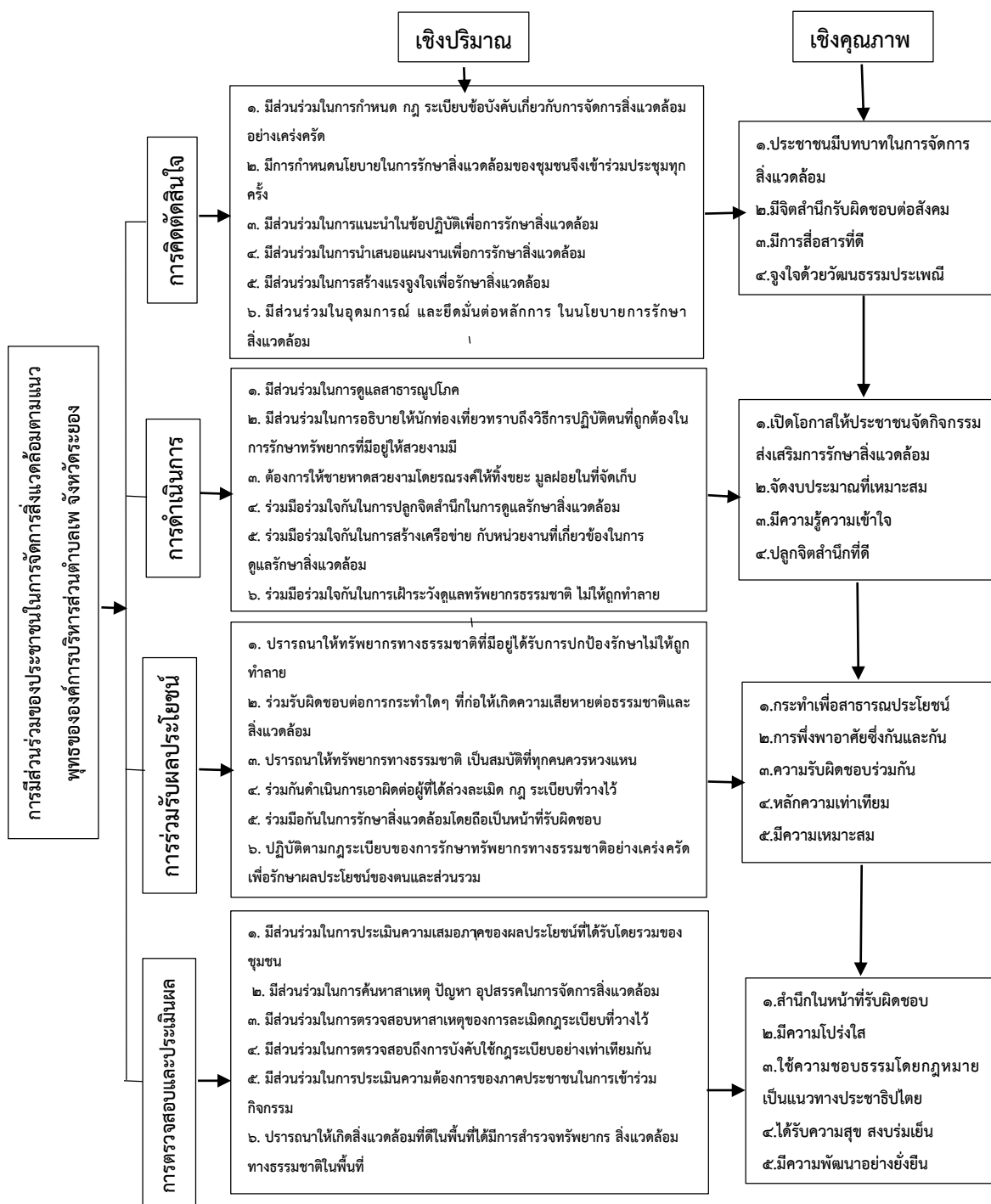
^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูพรหมจริยานุวัฒน์, เจ้าอาวาสวัดเกตุราสุขารมย์, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ ชลสวัสดิ์ กำนันตำบลเพ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

๔. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล สำนักในหน้าที่รับผิดชอบ มีความโปร่งใส ใช้ความชอบธรรมโดยกฎหมาย เป็นแนวทางประชาธิปไตย ได้รับความสุข สงบร่มเย็น และมีความพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.๖ สรุปองค์ความรู้การวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์กรบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงใน แผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ อธิบายได้ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ด้านการร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการตรวจสอบ ประเมินผลอยู่ในระดับมาก

๒) เปรียบเทียบความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง คือ การมีผลประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้องเป็นสาเหตุที่ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมากที่สุด ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ต้องทำมาหากินเพื่อหารายได้จึงไม่สนใจเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อม ประชาชนต้องช่วยตรวจสอบดูแลการรักษาทรัพยากรของพื้นที่ที่มีอยู่ การบริหารงานภาครัฐ ภาคประชาชน และเอกชนควรสร้างความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง ต้องรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่ดีมีคุณประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์อย่างไร และข้อเสนอแนะ พบว่า การสร้างค่านิยมร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ควรปลูกจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นและธรรมชาติ การนำหลักธรรมมาใช้ในการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม การเป็นมิตรกับธรรมชาติ จัดโครงการอบรมอาสาสมัครในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม

๔) การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง มีดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจ องค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม มีการสื่อสารที่ดี จูงใจด้วยวัฒนธรรมประเพณี

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม จัดงบประมาณที่เหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึกที่ดี

๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ใช้ความเท่าเทียม และความเหมาะสม

๔. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หน้าที่รับผิดชอบ มีความโปร่งใส ใช้ความชอบธรรมโดยกฎหมาย เป็นแนวทางประชาธิปไตย ได้รับความสุข สงบร่มเย็น และมีความพัฒนาอย่างยั่งยืน